№ 212. 11 ოკტომბერი, პეირა. 1866—1881 11 ოკტომბერი, პეირა. № 212.

რედაქცია
გოლოვინის პროსპექტზეთ. იგ. შუხრანსკის ხახლებში კლუბის ქვემოთ.
ხელის-მოწერა
მიიღება თფილისში „დროებაზე“, „ივერიაზე“ რედაქციაში, ქუთაისში „დროებაზე“-„ივერიაზე“ აგენტთან ი. ჭეონიანთან ხელზე. კარეშე მცხოვრებთათვის: Въ Тифлисъ, въ редакцію „Дроэба“-„Иверіи“.
„დროებაზ“-„ივერიის“ ფასი
წელიწადში. 6 თვეს. 3 თვეს
„დროებაზ“ და „ივერიაზ“ ერთად 14 ფან. . . 8 ფ. . 5 ფ.
ცალკე „დროებაზ“ . . . . . 9 ფან. . . 5 ფ. . 3 ფ.
„ივერიაზ“. . . . . 7 ფან. . . 4 ფ. . 2 ფ.

დროება

გამოდის ყოველ-დღე ორშაბათის გარდა

ფასი განცხადებისა
დიდი ასოებით ასოზე 1 კაპ., წვეულებრივის ასო მთავრულით ასოზე ნახევარი კაპ., წვეულებრივის ასოთ ასოზე მეოთხედი კაპ.
თუ ხაჭირდება მოითხოვოს, რედაქცია გაასწორებს და შეამოკლებს დასახეჭდად გამოგზავნილ წერილებს. და უბეჭდელ წერილს რედაქცია ფოსტით კერ დაუბრუნებს ავტორს.
განცხადებანი მიიღება ქართულს, რუსულს და სხვა ენებზედ.
ქუთაისში განცხადება მიიღება „დროებაზ“-„ივერიის“ აგენტთან.
ცალკე ნომერი „დროებისა“ ღირს 5 კაპ.

ხაფიცი ვექილი
ვალერიან მიხეილის-ძე
გარგოლესკი-ზარანეკ
სცხოვრებს გალავინის პროსპექტზე, დობრჟანსკის სახლში, კიბე გალავინის პროსპექტიდამ.
მთხოვნელებს მუდამ დღე მიიღებს: დილით 8 საათიდამ 10-მდინ და საღამოს 6-დამ 8-მდინ. გამიჟვნისა და ადმინისტრაციის საქმეებისათვის მიიღებს საღამოობით. (5—5)

ტელეგრამა

(„სალსოსაშრომის ტელეგრაფის სააგენტოსი“)

პეტერბურგი, 9 ოქტომბერს. „მმართველობის მოამბეში“ დაბეჭდილია: თ. იმერეთინსკი დანიშნულია სამხედრო სასამართლოების უფროსად.

„ახალ დროებაში“ იწერებიან, რომ მთავრობას მალე ექნება სჯა ხერსონის და ეკატერინოსლავის გუბერნიების მიწის მოუშაველ ურიების თაობაზედ. ეკონომიური საზოგადოება შუამდგომლობს, რომ მოსკოვის სამეურნეო გამოფენაზე რუსეთის მეურნეებიც მოიწვიონ.

„ბირჟის უწყებები“ გვაცნობებს, რომ რუსის სარგებლიანი ქაღალდების ფასი თან-და-თან ეცემოა და ამის გამო ამბობენ გაკოტრება გახშირდებაო.

«დროების» ფელეტონი, 11 ოკტომ.

ელგუჯა *)

(მოთხრობა)

მზაღვე შეეიდა სვიმონის სახლში სრულიად დარწმუნებული, რომ მოსვენებას მოიპოებდა და დრო დარჩებოდა ეფიქრა სანატრელს ელგუჯაზედ და თავის მდგომარეობაზედ, მაგრამ იმედმა ულალატა.

მართალია თვითონ სვიმონ ექცეოდა ტკბილად, იმისი ცოლი ეალერსებოდა მზრუნველის კეთილის გულით, მაგრამ სახლობაში, რომელიც ავსებული იყო სხვა-და-სხვა დამონებულის, ხასიათ-გაფუჭებული მოსამსახურებით, ათას გულ-მოსაკლავს და დამჩაგვრელს უსიამოვნობასა ხედავდა. იმას აშკარად დასცინოდნენ, მასხარათ იგდებდნენ იმის წარსულს უბედურებას ძველ ნაჩალნიკთან და ეს ყველა იბადებოდა შურისაგან.

ყველასა ჰყვანდა თავის ამორჩეული, ყველა უარშიყდებოდა ვისმე და ისინი კი აშკარად უპირატესობას აძლევდნენ მზაღვეს და ეს ცოტა მიზეზი არ იყო, რომ აეთვალწუნებინათ საბრალო ქალი.

თუნდა ეს ასეც არა ყოფილიყო, რამდენიმე დღე უბედურებამ მზაღვეს ისე გაუტეხა გული, რომ თითონაც ეჭვიანი დაუნდობელი შეიქნა და ყველგან თავის-თავზედ სიცილსა ხედავდა.

მართლაც, რა იქნება ისეთი სატანჯველი, როდესაც კაცს იქამდინ გაუტყდება გული, პირ-და-პირ ველარ შეხედოს მეორეს იმ შიშით, რომ სხვის სახეზედ დაცინება არ დაინახოს?

ამას გარდა იმის სატანჯველს ემატებოდა კიდევ ელგუჯაზედ ფიქრი, რომელზედაც ხმა მისწდომოდა და იცოდა, რომ ის არ მომკედარა და, დაჭრილი, ვიღაცა გულ-კეთილი მთიულის სახლში წევს.

— არ მომკედარა, მართალია, მაგრამ იქნება იმ დროს, როდესაც ის იმაზედ ჰფიქრობდა, ელგუჯა სულმობრძავი იყო, სულსა ლევდა... იქნება ის უკანასკნელ სიტყვებში სიყვარულით ახსენებდა მზაღვეს სახელს! ჰფიქრობდა ის და ეს ფიქრები ნეტარების და მწუხარების ჟრუანტელს დაუტარებდა ტანში... მემრე წარმოუდგებოდა: „თუ ელგუჯამ იცის იმისი უბედურება, თუ ის სიზიზღით და წყეველით ახსენებს იმის სახელს და ეს ფიქრები ლახვარსავით დაუვლიდა გულში.

ვერავის ანდობდა თავის გულის დარდს, ვერავის უბედავდა და ყველა მწუხარება უგრძოვდებოდა; ეს ამძიმებდა და ერთი-ორად მეტად სტანჯავდა.

ამბობენ და სწორეც არის, რომ კაცის მწუხარებას ისე ვერა შეამსუბუქებს-რაო, როგორც მოლაპარაკება, მინდობა მეორე პირთან ამ თავის მწუხარებისაო. მზაღვეს კი ესეთი პირი არავინა ჰყვანდა და ყველა ფიქრი, ყველა მოაზრება უნდა შთაბეჭდილიყო იმის გონებაში, გრძნობიანი გულის ცეცხლით თითქოს გამომცხვარიყოს ის და სამუდამოდ მოჩოთირე მტანჯველ გრძნობათ დარჩენოდა გულში.

ერთს მთვარიანს საღამოს, მზაღვე გაჰოსულიყო და იქვე სახლთან მდგომს წიფლის ხესთან თავის ფიქრებს ეძლეოდა. მშვენიერი ბუნება კაცის ლორთქიფანიძე საღამოს ცხრა საათზე ავაზაკები დახვდენ და თუმცა არაფერი წაურთმევიათ მისთვის, მაგრამ საჯდომში ცხენი დაუჩეხეს და გაიქცნენ.“

ამ ამბისაევ თაობაზე ჩვენ გვატყობინებენ, რომ ეს ავაზაკური თავზედ დაცემა მომხდარა 2 ამ თვისას და ორი ავაზაკი ვითომც დაეჭიროსთ, რომელნიც დამჭერთ წინაშე კიდეც გამომტყდარანო...

* * *

ბუშინ ჩვენს რედაქციაში იყო პარიჟიდამ ახლად ჩამოსული თვალთმაქცი (ფოკუსნიკი) მარიუს ქაზნოვი, რომელიც მომავალ კვირიდამ იწყებს თავის წარმოდგენებს არწრუნის თეატრში და ერთს კვირას დარჩება ჩვენს ქალაქში.

ბევრჩენა მოწმობა სხვა-და-სხვა ხელმწიფეებისა, რომლებთანაც კი ქონია წარმოდგენა, მაგ. საფრანგეთის იმპერატორის ნაპოლეონისა, რუსეთის იმპერატორისა, იტალიის და ესპანიის კოროლებისა, სპარსეთის შაჰისა, ოსმალოს ხონთქრისა და სხვ. და სხვ. ამ ხელმწიფეებისაგან, იმას მოწმობის გარდა, სხვა-და-სხვა ორდენებიც აქვს აღებული, რომლებითაც მთელი გული შეუმკია.

რედაქციაში სამაგალითოდ, გვიჩვენა ბ. ქაზნოვმა რამდენიმე თვალთმაქცური ფოკუსი სათამაშო ქალალ-

ახალი ამბები.

ჩვენ გვითხრეს, რომ წელს ძუთაისის სასულიერო სასწავლებლიდამ აქაურს სასულიერო სემინარიაში 14 ყმაწვილი მიულიათ, მაგრამ არც ერთი საეკლესიო ხარჯით არ არისო და ამის გამო დიდ გაჭირვებაში იმყოფებიანო. შრიგო არ იქნებაო, რომ ძუთაისის საეკკლესიო ხაზინიდამ მაინც ცოტაოდენი შემწეობა მიეცეს ამ ღარიბ შაგირდებს.

* * *

მოსკოვის გაზეთს Востокъ-ში (აღმოსაელეთი) (№ 134) დაბეჭდილია მოწინავე სტატია „საქართველოს ეკკლესიის სამწუხარო მდგომარეობა ახლანდელის ეგზარხოსის ხელში.“ თუ გარემოებამ ნება მოგვცა, ამ კვირაში გადავთარგმნით და ვეცდებით ჩვენს მკითხველებს გავაცნოთ.

* * *

ხვალინდელს კრებაზე ქალაქის რჩევას, სხვათა შორის, შემდეგ საგნების შესახებ ექნება მოლაპარაკება:

მოხსენება ქალაქის გამგეობისა ვერისა და მუხრანსკის ხიდების გაკეთებაზედ;

წინადადება ხმოსანის ზუბალოვისა ქალაქის გამგეობის მოქმედებათა რევიზიის თაობაზედ;

იმისივე წინადადება, იმაზედ, რომ ქალაქმა გადადვას 10,000 მან. თფ. კლასიკურ გიმნაზიის ღარიბ შაგირდთა შესაწევნელად;

მოხსენება გამგეობისა ნატალია შიოევის ანდერძზედ;

მოხსენება იმისივე ქალაქის ბანკის თაობაზედ და სხვ.

* * *

ფოთიდამ ერთ დაუჯერებელს ამბავს გვწერენ: ერთს ქალს ტყუპი შვილები დაებადაო, რომელთაგან ერთს ვაჟს სამი თავი ჰქონდა და ექვსი ხელი (?); ექვსი დღე იცოცხლა ამ ვაჟმა და მერე მოკვდაო. მეორე ბავშვი—ქალი ახლაც ცოცხალიაო. მთელი ფოთი ახლა ამაზე ლაპარაკობსო.

* * *

ძუთათურს გაზეთს შრომაში ვჰკითხულობთ, რომ „ამ დღეებში შუა ქალაქიდგან მთაზედ მიმავალს გუბერნიის ხაზინადარს თავ. დ.

* *) ის. „დროება“ № 211.

დითა და ვერცხლის ფულით და მარ-
თლა განსაცვიფრებელი ხელების სი-
მარდე და ოსტატობა გამოიჩინა. რამ-
დენიმე თვალთ-მაქცი ფოკუსნიკი გვი-
ნახავს, მაგრამ ამისთანა დახელოვნე-
ბული თავის ხელობაში კი არც ერ-
თი.

* * *

ჩვენ მივიღეთ ამ დღეებში ბატ. ᲙᲐ.
ᲤᲝᲜ-ᲓᲔᲠ-ᲜᲝᲜᲔᲡᲐᲒᲐᲜ ფრანცუზულ და
ინგლისურ ენიდამ რუსულად ნა-
თარგმნი საყმაწვილო მოთხრობები
(собраніе дѣтскихъ разсказовъ). ზო-
გიერთი ამ მოთხრობათაგანი მართლა
ისეთი კარგებია, რომ ყმაწვილს სია-
მოვნებასთან სარგებლობასაც მოუ-
ტანს. Mარგმანი საზოგადოდ კარგია.
Mითო წიგნი Mფილისის მაღაზიებში
ორ აბაზად იყიდება.

* * *

მთიდამ გვწერენ:

„ᲒᲐᲜᲔᲚᲘᲚᲘᲡ ᲐᲒᲕᲘᲡᲢᲝᲡ ᲣᲙᲐᲜᲐᲡᲙᲜᲔᲚᲡ ᲠᲘᲪᲮᲕᲔᲑᲨᲘ ᲐᲥ ᲛᲝᲣᲕᲘᲓᲐᲗ ᲛᲐᲛᲐᲡᲐᲮᲚᲘᲡᲔᲑᲡ ᲛᲝᲬᲔᲠᲘᲚᲝᲑᲐ Ბ-ᲜᲘᲡ ᲓᲣᲨᲔᲗᲘᲡ ᲛᲐᲖᲫᲠᲘᲡ ᲣᲤᲠᲝᲡᲘᲡᲐᲒᲐᲜ, ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲘᲓᲐᲛ ᲡᲐᲛᲮᲔᲓᲠᲝ ᲒᲖᲐᲖᲔᲓ ᲐᲗ-ᲐᲗᲘ ᲙᲐᲪᲘᲡ ᲧᲐᲠᲐᲣᲚᲐᲓ ᲓᲐᲧᲣᲜᲔᲑᲘᲡ ᲨᲘᲡᲐᲮᲔᲑ.

Mუმცა მცხოვრებთ ძრიელ ძნელ
საქმედ ეჩვენად ესეთი განკარგულება
ბ-ნის მაზრის უფროსისა, და ამბობ-
დნენ:“—რაა, რას უნდა უყარაუ-
ლოდ? აქ რაი ყაჩაღებიაო!„ მაგრამ
საქმის აღსრულებაში მოყვანის-მეტი
რა ღონე იყო. Uყარეს წილი მამა-
სახლისებმა და დანიშნეს, უფროსის
მოწერილობის თანახმად, საზოგაადო
გზებზე ათი კაცი ყარაულად.

„ᲐᲛᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ �გᲐᲓᲛᲝᲑᲫᲐᲜᲓᲐ Ბ-ᲜᲘ ᲣᲔᲖᲓᲘᲡ ᲣᲤᲠᲝᲡᲘᲪ ᲛᲐᲛᲐᲡᲐᲮᲚᲘᲡᲔᲑᲘᲡᲐ-ᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐᲠᲘᲒᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲪᲔᲛᲐᲓ; ᲐᲚᲛᲝᲡ-ᲩᲜᲓᲐ, ᲠᲝᲛ ᲛᲘᲖᲔᲖᲘ Ბ-ᲘᲡ ᲛᲐᲖᲠᲘᲡ ᲣᲤ-ᲠᲝᲡᲘᲡᲐᲒᲐᲜ ᲡᲐᲛᲮᲔᲓᲠᲝ ᲒᲖᲐᲖᲔᲑᲘᲓᲐᲜ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲐᲓᲝᲔᲑᲘᲓᲐᲛ ᲓᲐᲛᲐᲚᲣᲚᲘ ᲘᲧᲝᲡ ᲛᲝᲗᲮᲠᲝᲑᲘᲡᲐᲒᲐᲜ ᲛᲐᲠᲗᲚᲐ ᲘᲡᲔᲗᲘ ᲙᲐᲠᲒᲔᲑᲘᲐ, ᲠᲝᲛ ᲧᲛᲐᲬᲕᲘᲚᲡ ᲡᲘᲐᲛᲝᲒᲜᲔᲑᲐᲡᲗᲐᲜ ᲡᲐᲠᲒᲔᲑᲚᲝᲑᲐᲡᲐᲪ ᲛᲝᲣᲢᲐᲜᲡ. Mარგმანი საზოგადოდ კარგია. Mითო წიგნი Mფილისის მაღაზიებში ორ აბაზად იყიდება.

* * *

მთიდამ გვწერენ:

„ᲒᲐᲜᲔᲚᲘᲚᲘᲡ ᲐᲒᲕᲘᲡᲢᲝᲡ ᲣᲙᲐᲜᲐᲡᲙᲜᲔᲚᲡ ᲠᲘᲪᲮᲕᲔᲑᲨᲘ ᲐᲥ ᲛᲝᲣᲕᲘᲓᲐᲗ ᲛᲐᲛᲐᲡᲐᲮᲚᲘᲡᲔᲑᲡ ᲛᲝᲬᲔᲠᲘᲚᲝᲑᲐ Ბ-ᲜᲘᲡ ᲓᲣᲨᲔᲗᲘᲡ ᲛᲐᲖᲫᲠᲘᲡ ᲣᲤᲠᲝᲡᲘᲡᲐᲒᲐᲜ, ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲘᲓᲐᲛ ᲡᲐᲛᲮᲔᲓᲠᲝ ᲒᲖᲐᲖᲔᲑᲘᲓᲐᲜ ᲐᲗ-ᲐᲗᲘ ᲙᲐᲪᲘᲡ ᲧᲐᲠᲐᲣᲚᲐᲓ ᲓᲐᲧᲣᲜᲔᲑᲘᲡ ᲨᲘᲡᲐᲮᲔᲑ.

Mუმცა მცხოვრებთ ძრიელ ძნელ
საქმედ ეჩვენად ესეთი განკარგულება
ბ-ნის მაზრის უფროსისა, და ამბობ-
დნენ:“—რაა, რას უნდა უყარაუ-
ლოდ? აქ რაი ყაჩაღებიაო!„ მაგრამ
საქმის აღსრულებაში მოყვანის-მეტი
რა ღონე იყო. Uყარეს წილი მამა-
სახლისებმა და დანიშნეს, უფროსის
მოწერილობის თანახმად, საზოგაადო
გზებზე ათი კაცი ყარაულად.

„ᲐᲛᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ Გ

სურვილია, რომ დაიცვან მშვიდობიანობა მხარესი. ამათ აცნობეს ოსმალეთის მმართებლობას, თუმცა სჯერათ, რომ ეგვიპტე ქვეშევრდომია ოსმალეთისა, მაგრამ მაინც არ მისცემენ ნებას ოსმალეთის მმართებლობას მოახდინოს ისეთი ცვლილება ეგვიპტეში, რომლითაც ამათ გავლენას (საფრანგეთისა და ინგლისის) ეგვიპტეს საფინანსო გამგეობაზედ რაიმე ზიანი მიეცეს.

ცარიელი თავის ამაყობა

(პასუხი ბ. სართიჭალის პრისტავს დ. ნაცვალოვს. *)

ნამუსისათვის გამოა ულვაში და წვერია,
რაც გინდა ელაპარაკე, თუ კაცს არა რცხვენია.

ხალხური

მხოლოდ ბოდიშს ვიხდი, რადგან უღირს და უსიამოვნო საუბარს ვიწყობ; ვეცდები კი, რომ უსარგებლო მაინც არ იყოს.

— ჰაი და, მოუცლია! ზამაწყვეტინებს განათლებული მკითხველი; მერე რო შეიტყობს, რომ სართიჭალის პრისტავს დავით ნაცვალოვს უნდა მივცე პასუხი—ასე გვიან… რაქენა, ჩემო ბატონო, რო მკითხველიც არის და მკითხველი! მგონი ვერც თქვენ, და მით უმეტეს მე, ვერ მოვიფიქრებდი, რომ უ-ჩემ-პასუხოთაც მოიპოვებოდნენ ისეთი მკითხველნი, რო ვერ გაარჩევდნენ ბ. ნაცვალოვის პასუხშივე მისვე დამნაშაოებას. ამის გაგებას ანბანის ცოდნის მეტი არა უნდოდა-რა და მერე, შემდეგ რედაქციის მოწინავე სტატიისა, მე პასუხი აღარ მეკუთვნოდა, რადგან უბრალო საქმეზე რამდენიმე გაზეთის ნომერში ყაყანი უჯიშობაა. დღეს-კი მე დავრწმუნდი, რომ ამ გვარ პატიოსნურ მოსაზრებას ქართველებში ადგილი არა ჰქონია, რადგან ამ გვარი სისულელე მესმის:—„ყოჩაღ, სართიჭალის პრისტავო! ძარგა გამოჰლანძღე ბ. ლენდრე!.. მერე ვეღარ გაჰბედავს მეჭორობას!.. და სხვ.“ მესმის ისეთი პირებისაგანაც კი, რომელთაც არ ეპატიებათ ამ გვარი უანბანობა.

მაშ ნურას უკაცრავად, მე ასე გვიან უდგები ჩემ საქმეს, ე. ი. ზოგისთვის ანბანის შესწავლას.

გაზეთში მოდებული პრისტავის, თუ სხვა ადმინისტრაციის მწევრის, ადვილია პირდაპირ საჩივარი შეიტანოს მწერალზე, თუ ცოტათი მაინც მაგარი ზურგი აქვს.

მაგალითები ამისი ჩვენში საკმაოდ ხდება: მოიგონეთ ბ. ბებურაშვილის გაზეთში თავ გამოდება? ბ. სირაფომოვიჩის „ობზორზე“ საჩივარი, რომ პოლიციელები არამთუ არაყს არა ჰსმენ, არც კი ჰსუნამენო და სხვ...

ჩვენი გმირიც, დ. ნაცვალოვი სრულის ტიტულით, თავის ყვირჩელურ პასუხით, „დროების“ № 191-ში, ყველაფერში წააგავს ამ ამაყობის ტიპს. ჩემი ფელეტონი, დაბეჭდილი „დროების“ № 182 გეხსომებათ, და დამეთანხმებით, რომ ის იყო საზოგადო მიზეზების მიმდევი და არ ჰქონდა სახეში რომელიმე პრისტავის პიროვნება და ოინები. იქ საძირკვლად იყო შთადებული ერთი არაკაცური ფაქტი ივერის ხეობიდან, რომლის დამბადიც აღმოჩნდა იმ ფელეტონის მოპასუხე ბ. ნაცვალიშვილი, რასაც მე მისი სიტყვებიდანვე დაგიმტკიცებთ, თუ თქვენვე ვერ მიჰვდით.

ახლა მკითხველს ანბანზე ველაპარაკები, ამიტომ მივუთითებ პირველ ასოზე: რომ გაიარა ლიტერატურაში ქამმა, ოდეს თეორეთიკულად სჯიდნენ ყველა საქმეზე და „ცხოვრებისა“ ცოტა იცოდნენ. ახლა შჩედრინის და უმეტესი რუსეთის მწერლების შემწეობით ასე გაიცნობ რუსეთის ცხოვრებას თავისი კარგით თუ ავით, მეტადრე თვის სისაძაგლით და ოინებით, რომ ცხოვრების ტალღებში ჩავარდნილს და ლიტერატურისა არ მცოდნეს არც კი მოესიზმროს. იმიტომ შაცდომას აჭარბებს ბ. ნაცვალოვი, როცა ზედმიწევნით ასე ამბობს: „ბ. ლენდრე, როცა მე მამასახლისი მლანძღავდა იქ თქვენ რო ჰყოფილიყავით, იქნება შჩედრინის ჰაზრები გექადაგნა და ის დაგეშოშმანებინა, და რადგან მე განათლებული არა ვარ თავისი „კანონით დავმართეო“. სრულებით მწამს, რომ გლეხს შჩედრინის ჰაზრები არას მოუტანს, მაგრამ პრისტავისთვის-კი ძრიელ სასარგებლოა. ეს ანბანის მეორე ასოა განათლებული და შჩედრინის მკითხველისათვის. ბ. ნაცვალოვის წინაშე კი ამის ქადაგებას ჩემი სპეტაკი გონება არ მიყაბულებდა. რათა? აი ეს პასუხი მესამე ასოა განათლების ანბანისა.

ბატონი ნაცვალოვი მოგვითხრობს, „რომ ბრძანებისამებრ ღუბერნატორისა ის ყაჩაღებს დევდევნა ივრის ჭალაში და ყაჩაღების დაჭერის მაგიერ წამოწვა „დროების“ საკითხავად.

„ამ წამოწოლის დროს, მას ახლდნენ სამი ჩაფარი, ურიადნიკები, ორი პრაპორშჩიკი ჯაბადარი და მკვრივალიძე, მერე მედუქნეები და ზოგი მამასახლისები–ეს ყველა შეიარაღებულები და ხელში მორიჩებით, ბ. ნაცვალოვის წინას ბედნიერება ჩემ თვალსაც ელირსა, არც ერთხელ უიარაღოთ არ დაბრძანდება. აი ასე რო ბრძანდებიან, მოვიდა მანავის მამასახლისი, იძრო ხანჯალი, მიჰვარდა პრისტავს, ლანძღა ის, ღმერთიც, მთავრობაც!“ აბა ამაზე არ უნდა გეეტყიპა მამასახლისი, უი მე მეჭორე ლენდრევ! ანბანის ცოდნის მეტი საჭირო არ არის-რა, რომ გამოიყვანოს ამ ამბავიდამ ეს დასკვნა: რო მამასახლისი მის დღეში წინაამდეგობას ვერ გაჰბედავდა დათუ უბრალოთაც აწყენინებდა რასმე, ესე „ხელმწიფის ერთგულნი“ შეჰჭამდნენ ამ უბედურს. პრისტავი ამითი არ ათავებს.—ვეუბნები რომ, „თუმც მამასახლისმა ესე მიჰყო, არამც თუ ხელები შაუკარ და ქალაქში ისე გავგზავნეო, როგორც ამბობს ბ. ლენდრეო, არა, თავზე ხელი გადავუსვიო და სხვ.

არ ვიცი კიდე საჭიროა, რომ ჩემი ფელეტონში გადმოცემული ამბავი ეხლა კიდე გაგახსენოთ და გითხრათ, რომ მე როგორც პატიოსანმა კორრესპონდენტმა ჭორი კი არ მოვიგონე, არამედ სრული ჭეშმარიტება ვალეიარე, რომ პრისტავმა სულ უმიზეზოდ ივრის ხეობაში უკეთესთაგან მამასახლისს თავისი ლანძღვითვე ერთი უხეირო სიტყვისათვის მენდალიც ასწყვიტა, რწყილებშიაც დაამწყვდია და სცემა კიდეც, მერე საშინლათ ხელებ გაჭირებული ქალაქ გაგზავნა სიცხე-პაპანაქებაში. იქნება გზაზე ზოგგან ხელებიც გაუხსნეს, მაგრამ თოკებით და ცემით

*) ეს პასუხი, სხვა-და-სხვა მიზეზების გამო, იმ რიგათ ვერ იბეჭდება, როგორ ავტორისაგან მივიღეთ.

სარჩევს საქმეზედ. მოხუცი თავსმჯდომარე წამოდგა, მოიხადე ქუდი, წყნარა პირჯვარი გადაიწერა.

— სმენა იყოს და გაგონება!

ერთბაშად ყველანი წამოდგნენ და ისეთი სიჩუმე ჩამოვარდა, რომ კაცი ბუზის გაფრენასაც-კი გაიგონებდა.

— ხალხნო და ჯამაათნო! თქვენ ყველამ იცით, რაისათვისაცა ხართ აქ შეყრილი. ორი მოსისხლე გვარი უნდა გაასამართლოთ... თუ ვინმე ერთ-ერთი მხრის ან მოწინააღმდეგე ხართ, ან მოკეთე, გაშორდით თემის ყრილობას. ძაცის გული რბილია, მიდეგ-მოდეგით, არ წარმოსთქვათ... თორემ ცოდოა... ხალხის წინაშე სირცხვილი, საიქიოს ჯოჯოხეთი ერგება იმას. ვინაა ეგეთი,—გაგვშორდით! ვინაა ეგეთი,—გაგვშორდით!.. ვინაა ეგეთი,—გაგვშორდით

ამ სიტყვების შემდეგ რამდენიმე კაცმა დაიხურა ქუდი და გავიდნენ საბჭოდგან.

ამის შემდეგ მოხუცმა ისევ დაიწყო.

— ღმერთო დიდებულო, ღმერთო ხევ-მთიულეთის ჯვარ ანგელოზნო, თქვენ წინაშე აქა ვართ შეყრილები თემის ხალხი... თქვენ მოგვეცით ძალა და ჩაგვაგონეთ, რომ ჩვენის უგუნურობით უსამართლობა რაიმე არ მოვახდინოთ.

— ამინ, შენს მადლსა! დაიძახეს დანარჩენებმა.

— და თუ ჩვენში გამოვიდა ვინმე ისეთი, რომ მიდგომით სიტყვა დახარჯა, სწორე ჩვენება არ მოგვცა, რაიმე დამალა, თქვენ რისხვა გააყოლეთ შვილის შვილამდე.

— იმან, შენს მადლსა! ძიდევ იყო ხალხის პასუხი.

— ისეთი კაცი გამოაკალ ტოლსწორებს, აცოცხლე დიდხანს, მაგრამ სამასხარაოთ გახადე, მოსვენებას ნუ მისცემ.

ამინ, შენს მადლსა.

— აბა ახლა-კი დასხედით, თქვენს ღმერთს შეხედეთ, თქვენს სულს გაუფრთხილდით დაფიქრდით და ისე თქვით.

ხალხმა დაიხურა ქუდიბი და დამშვიდებულად დალაგდა. ყველას პირის სახეზედ ეტყობოდა განსაკუთრებით დაკვირვება თავიანთ მოვალეობაზედ და ესმოდა კარგად-რა, მნიშვნელობაც ჰქონდა იმათ სიტყვებს მთელს ორი გვარეულობისათვის,

პირველი გამოიწვია თავმჯდომარემ სვიმონ ჩოფიკაშვილი, როგორც მომჩივარი. სვიმონ გავიდა შუა ადგილს, მოიხადა ქუდი, დაიჩოქა ცალ მუხლზედ და დაიწყო თავისი საჩივარი, რომელშიაც გამოხატა ბაგის სიკვდილის მიზეზი, ამტყუვნებდა ელგუჯას და ითხოვდა გასამართლებას.

იმის შემდეგ გამოიწვიეს ელგუჯას შორეული ნათესავები, როგორც დამცველები იმის გვარეულობის ინტერესისა.

ისინიც, როგორც სვიმონ, ისე გავიდნენ შუა ადგილას, დაიჩოქენ და ამტკიცებდნენ, რომ ელგუჯას ხელით არ იყო მოკლული ბაგი და სისხლისძიება ამ შემთხვევაში არ ეკუთვნოდა ჩოფიკაშვილებს.

როდესაც ორთავ მხარისაგან მოისმინეს ჩვენება, თავ მჯდომარე ისევ წამოდგა და საჭიროდ დაინახა რამდენიმე სიტყვის წარმოთქმა.

— ძალხო სმენა იყოს და გაგონება!.. დღეს ჩვენ ისეთი დღე მოგვადგა, რომ ჩვენ თითონაც ვეღარ გაგვიგია, რაი ჭირი დატრიალდა.... ალა-მაჰმადის დროსაც არ ჰვქონია ეს გაჭირება.... ზეხვეწებით ამ მოხუცის თავით უფრთხილდით ერთმანეთსა, უბრალოთ მტრობას უფრთხილდით....

იქნება ხვალ და ზეგ ეგეთი დღე დაგვადგეს, რომ თითოს თავი ათასად დაგვიფარდეს.... მშიდობიანობას ეცადეთ, თქვენი ჭირიმეთ, მშვიობიანობას!

ამ სიტყვების შემდეგ გამოიწვიეს მოწმეები, რომელთაც ჩამოართვეს ჩვენება.

მერმე დაიბარეს მზაღვე, როგორც ერთი უმთავრესი მოწამე, რომლისაგანაც გაგება უნდოდათ—ძალით იყო გატაცებული, თუ ნებით გაჰყვა თავის საქმროს. მაგრამ ქალი ვერ დააჯერეს და იმის საკითხავად ორი კაცი გაგზავნეს, რომელთაც მოუტანეს შემდეგი პასუხი:

— ის ქალაი ამბობს, რომ თავისის ნებით გაჰყვა, უყვარდა და იმისთვის; რომ ღვთისაგან იმედი არა ჰქონდეს ელგუჯას გადარჩენისა, მაშინ ის თავს მოიკლამდა, რათა საიქიოსაც-კი იმას არ მოშორებოდა.

ამ პასუხების შემდეგ ბჭეების მეტი ყველანი დაითხოვეს და დაიწყეს გასჯა და აწონა ყველა ჩვენებისა და გაგონილისა.

ა. მოხსუბარიძე.

(გაგრძელება)

დალურჯებული ნახეს მთელმა ივრის სის ხეობამ; მე თითონ გავშინჯე აბლაბრის ბაკში ჩალურჯებული მისი მკლავები, სადაც იყო მებაკე და ორმოც კაცამდე...

ამარი ლუნდრე.

ივრის-ხეობა. 1 ოკტომბერს.

განცხადებანი

ქ. გორში მომრიგებელ სასამართლოის პირ-და-პირ გავხსენ ზეთით მომზადებული ყოველნაირი წამლების სამხატვრო საღებავთ მაღაზია, ვყიდი გირვანქობითაც თბილისის ფასებზედ 20% ნაკლებ მყიდველთ შეუძლიათ სოფლებიდამაც მომმართონ უტყუვრად გავგზავნებათ ყოველ-გვარი საღებავი (კრასკა)

(10—1) ივანე ს. გაბალოვი

თფილისის ქალაქის

გამგეობისაგან

თფილისის ქალაქის გამგეობა ამითი ცხადებს სახლის პატრონებს, რომ გამგეობას ეჭირება სადგომები 1, 2, 3 ანუ 4 პოლიციის უჩასტკაში: 1) თბილისის პოლიცმეისტერისათვის ოთხი ოთახი თავის სამზარეულოთი, დერეფნით და საჯინიბოთი; 2 სადგომი პოლიცმეისტრის კანცელარიისათვის—ექვსი ოთახი და 3) სადგომი ცეცხლის მქრობ კამანდის 68 სალდათისათვის თვის სამზარეულოთი და 30 ცხენისათვის საჯინიბოთი. აგრეთვე სარაია კამანდის პოვოსკებისა და სხვა იარაღებისათვის და ორი ოთახი სამზარეულოთი კამანდის უფროსისათვის (ბრანტმეისტერისათვის) ყველა ეს სადგომები შეიძლება ერთს სახლში იყოს, ანუ ორში ან სამში.

ვისაც ზემოხსენებულ სადგომებისათვის სახლის გაქირავება სურს, ამ თვის 19-მდინ უნდა შემოიტანოს განცხადება თფ. ქალაქის გამგეობაში (უპრავაში). (3—2)

ბრიქეროვის წიგნის მაღაზიაში (ბაღის პირ-და-პირ) და ბ-ნი იოანნისიანთან (ოკრუჟნის სუდის ქვემოთ) ისყიდება წერა-კითხვის საზოგადოების გამოცემა:

წითელი ფარანი, ფასი 15 კ.
ხატაური — — — 10 კ.

ჩაის მცოდნე პირმა და მსურველმა უნდა იყიდოს ჩაი, პირველი მოკრეფილისა ინგლისის მაღაზიაში 1 მან. 20 კაპ. და 2 მან. და შეადაროს ჩაის 1 60 კაპ. და 3 მან. ყველგან, ქ. თბილისში და გაიგებთ რამდენათ უკეთესი ჩაია ინგლისის მაღაზიაში. ამის გარდა მაღაზია აძლევს ჩაის წმინდა წონით უქაღალდოთ და უტყვიოთ. (100—47)

თბილისის სასულიერო სემინარიაში

იხსნება საკვირაო წერა-კითხვი სასწავლებელი აგოლა. ასწავლიან სემინარიის უფროს კლასის შაგირდებმა.

სწავლა მუქთად იქნება, შუადღიდამ მეორე საათის ნახევრამდინ.

შაგირდების წლოვანობას ყურადღებას არ მიაქცევენ. (3—3)

ლონდონის მაღაზია კომერციული ბანკის ქვეშ დაარსებულია ნამდვილი ჩაიგასასყიდლათ პირველი მოკრეფილისა და საუკეთესო ინგლისური საქონლისა: მაგალითებრ: თოფებისა, რევოლვერებისა, კლიტეებისა, ჭურჭლებისა, კრავატებისა, დანებისა, კოვზებისა, ჩაინიკებისა, შოკოლადისა, კაკაოსი, დუხებისა, საპონისა, შრო კებისა, ცხვირ-სახოცისა, ქაღალდისა, კარანდაშებისა, კალმებისა, უნაგრებისა, სუკრისისა (გემრიელი კლემჩივინი ზეთისა) და სხვ. სააგენტო მაკინტოშის მოსახურავებს გასასყიდლად კანფეტების და ბატჯერის და კამპ. მურაბისა, აგრეთვე ჩულქებისა და წინდების ნოტინგამიდამ. ნამდვილი ჭაჭანას გიარები. (100—36)

აუქციონი

17 და 24 ოქტომბერს 1881 წ. კავკასიის აქეთა-მხრის პრიკაზში აუქციონით გაისყიდება ოქრო-ვერცხლისა და სხვა ძვირფასი ნივთები. (3—3)

ანგარიშის მდგომარეობა

იაგორ კასუმოვის და კამპ. სავაჭრო სახლისა

1 დვინობისთვეს 1881 წ.

დებეტი

	მან.	კ.
ნაღდი კასსაში . . .	707	02
% ქაღალდები ამხანაგობის საკუთრება . . .	26.260	68
სპეციალ მომდ. ანგარ. კომერც. ბანკში % ქაღალდებით უზრუნველ ყოფილნი	4735	06
საწევროდ შეტანილი თფ. საურთი-ერთო ბანკში .	30	,,
ვექსილებით გაცემული ფული 2 და 3 თავდების ხელის-მოწერით . . .	102,813	30
პროტესტირებული ვექსილები	1938	24
% ქაღალდების გირაოთ გასესხებული	16,149	14
საქონლის გირაოთ გასესხებული	374	95
უკან დასაბრუნებელი ხარჯი	6866	20
% მიცემული % ქაღალდების მეორედ დაგირავებისთვის	1169	73
— ვექსილების დასაგირავებლად	185	18
— სპეციალურ მიმდინარე ანგარიშში . . .	239	93
— დროებით შესანახად შეტანილ ფულისა . .	91	25
— მოთხოვნამდინ შეტანილ ფულისა	142	97
— მიმდინარე ანგარიშისა პირობით და შესანახი	504	46
— უძრავ მამულების იჯარისა	37	64
— მოძრავი ქონება ამხანაგობისა	1630	72
— % მოგებიან ბილეთების სტრახისა	45	80
— მიმდინარე ხარჯი სმეტით	6,778	52
სულ	172,301	38

კრედიტი

	მან.	კ.
თავნი ფული ამხანაგობისა	83,375	,,
ანგარიში თავნი ფულისა 1880 წლიდამ . . .	73	57
— 1880 წლის მიუცემელ დივიდენდისა . .	198	23
— საწევრო ფულისა თფ. საურთი-ერთო ბანკისა 1880 წლის	3	37
— საზოგადო სარგ. შემოტანილი	15,982	74
— მიუცემელ % შარშანდელ შენახულ ფულისა .	17	85
— სპეც. მიმდინარე ანგარიში % ქაღ. გირაოთი	13,924	,,
— ბანკებში გადაგირავება % ქაღალდებისა . .	13,960	,,
— თფ. კომერც. ბანკში ვექსილების დაგირავ. . .	2,000	,,
— ვადებით გაყიდვისაგან % ქაღალდებისა 1881 წლის	3,190	,,
— % სხვა და სხვა ოპერაციებისა . . .	18,461	46
— ჯარიმა ვალისთვის დროზე შემოუტანლობისათვის	3,273	70
— პოდრიადებისა . .	858	55
— გარდამავალი ჯამი .	1,067	70
— სასწავლებლისათვის ფონდი	24	52
სულ . .	172,301	38

(3—3)

ინგლისის მაღაზიაში

არწრუნის ქარვასლაში

(*Maison de confiance*)

შეადარეთ ჩვენი ჩაი — ჩაის ყველგან

— — 1 მ. 10 კაპ. — 1 მ. 40 კაპ.
— — 1 „ 20 „ — 1 „ 60 კაპ.
— — 1 „ 40 „ — 1 „ 90 კაპ.
— — 1 „ 60 „ — 2 „ 20 კაპ.
— — 1 „ 80 „ — 2 „ 50 კაპ.
საუკეთესო 2 მანეთ. — 3 მანეთ.

ჩაის წონა—უქაღალდოა, სხვაგან კი ქაღალდით. (100—49)

ინგლისის მაღაზიაში

ამაგრებს თმას და აღრინდელ ფერს აძლევს, ფასი ერთი შუშისა 2 მან., გაგზავნით 2 მანეთი და 28 კაპ.

აქვე ისყიდება ქინის პომადა თმების გასამაგრებლად. ფასი 1 მან. სჩოტკები თავის ტკივილის მოსასპობლად, ტუალეტის საპონი, დუხები და სხვ (100—59)

ისყიდება

25% ნაკლებ მინამ სხვა ადგას ჩაი, კაკაო, შეკოლადი, ბისკვიტი, მურაბა, ბრინჯი, ჭურჭლები, სტაქნები, ბაკლები, თეფშები, ჩაინიკები, სუდოკები, ფოდნოსები, პირის-საბანი, კლიტეები, სამურველი, ტანისამოსის საკიდი, კოვზები, დანები, კალმები, ქაღალდი, კანვერტები, რვეულები, კარანდაშები, თოფები, რევოლვერები, კრაგები, პლაშჩები, ვაზები, ქამრები, საყელურები, კლიონკა, უნაგირები, ლაგმები, უთოები, ტასტები, პირისახოცი, ცხვირის-სახოცი, ჩულქები, ტუალეტის საპონი, დუხები, შარბათი, ციტმატმაგნეზია, ქინას ღვინო, პორტ-ვეინი, ხერესი, კონიაკი და ათასი სხვ. რამეები,—ინგლისის მაღაზიაში. იქვე ჩაი ვაჭართათვის ნარდათ: ფუთობით 40, 46, 52 და 58 მან. და გირვანქობით: 1 მ., 1 მ. 10 კ., 1 მ. 20 კ., 1 მ. 40 კ., 1 მ. 60 კ., 1 მ. 80., და უპირველი ხარისხისა 2 მ.—წონა უქაღალდოთ.

თოფები 20—60 მან, ჩოკ-ბორ (*choke bore*) *George Dau*-ს ფაბრიკიდამ—120 მან. რევოლვერები 4—34 მან. და ბულდოგისა 11—20 მ. ქალის უნაგირები 65 მან-დამ.; შეფილდის დანები ჩანგლებით 3 მან. 50 კაპ-დამ დუჟ., ალბომები ნახევარ ფასად, ფილტრები და სხვ.

ყველაზედ უმრავლესი ამორჩევა თოფებისა და რევოლვერებისა თფილისში. (100—20)

ისყიდება

ბექანთუბანში კარგი რცხილისა და წიფლის შეშა ნავით ჩამოტანილი.

მიმართეთ ნ. ჩხეიძეს. (10—9)

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 10 Октября 1881 г. Типографія С. Меликова. გამომც. ს. მელიქიშვილი. რედაქტორები: ილ. ჭავჭავაძე და ს. მესხი.